

Két hajó.

Az Egyesült-Államok két hajója, az Orleans és a Rochester amerikai magánjelentések szerint legközelebb elindul a Németország által megállapított tiltott zónán keresztül Európa felé. A hajók elindítását nagy tüntetésnek készítik elő a német blokádnak ellen, amelyet az Unio nem akar elismerni, mert a tiltott zónák kijelölését az állam méltóságát sértő cselekedetnek tünteti föl. Az amerikai háborús sajtó a nemzeti becsület ügyének hirdeti ezt a tiltakozást, noha nyilvánvaló, hogy a tengeri blokádnak a központi hatalmak részéről jogos önvédelem az antant kiéheztetési tervével szemben. Hogy Németország az amerikai nép önméltóságát a legtovábbra sem akarja megvédeni, magyarázatra sem szorul. Hiszen Németország mindenkor a legnagyobb előzékenységet és figyelmet tanúsította Wilson iránt, noha ezzel önvédelmi harcának döntő sikerét hátráltatta. De viszont Németország joggal várhatta, hogy az Egyesült-Államok a szigorú semlegesség és ami ezzel együtt jár, a teljes pártatlanság álláspontjára helyezkedik. Wilson azonban a háború kezdetétől fogva az antantot támogatta, Anglia kiéheztetési tervét segítette és a nemzetközi jog értelmezésében egyoldalúan járt el. Németország több ízben fölemelte szavát e részrehajló magatartás ellen, de eredménytelenül. Az Unio a nemzetközi jog érdekében Angliánál nem érvényesítette befolyását és ezzel lehetővé tette, hogy az antant kiéheztetési politikáját, győzelmének egyedüli reményét, folytassa. Németország tehát nem tehetett egyebet, minthogy a végső fegyverhez nyúljon az antant embertelen hadviselésével szemben, főként azért is, mert Wilson békeakciójának komolyságában a történelem után bízni nem lehetett.

Németország a kiméretlen buvárhajóharc bejelentésével kapcsolatosan őszintén kifejtette azokat az okokat, amelyek elhatározását irányították. Nyíltan kijelentette, hogy a borzalmas világháború gyors befejezését akarja, azért szánta el magát a monarchiával egyetértésben erre a döntő lépésre. A tiltott zónákat azért jelölte ki, mert a lehetőség szerint tekintettel kívánt lenni a német kormány a semleges államok érdekeire. Az Unio részére is fentartott egy utat Anglia felé, amelyen az amerikai hajók szabadon bonyolíthatják le forgalmukat. Wilson azonban már a buvárhajóharcnak pusztán bejelentését is olyan cselekedetnek minősítette, amelyre a diplomáciai viszony azonnali megszakításával kellett felelni. Nem lehet másként megítélni ezt az eljárást, mint akkép, hogy Wilson minden eddigi békeszövege háborús szándékait leplezte. Hiszen az Unio elnöke prófétai ihlettségű üzenetében kinyilatkoztatta, hogy a világháborúban a tartós béke érdekében nem szabad győztesnek és legyőzöttnek lennie, most pedig Angliához csatlakozott, amely a központi hatalmak megsemmisítését jelentette ki legutóbb is a háború végső céljául. Hiába, aki nem igaz uton jár, nem tarthatja távol homlokától a hazugság bélyegét. Wilson pedig nem járt igaz uton, mert a béke álarcá mögött a háború halálfejét rejtgette.

A két hajó tehát, ha az amerikai jelentések igazat mondanak, elindul. Az amerikai nép lázas izgatottsággal, a semleges államok feszült érdeklődéssel várják, hogy a hajók a tiltott zónán keresztül eljutnak-e az európai partokig. A várakozás izgalma hevíti, hogy a hajóstársaság az eddigi tilalommal szemben előre közli a hajók elindulásának időpontját és utirányát. Ha ez valóban megtörténik, akkor Wilson minden bizonnyal elkészült már a hadüzenettel és csak ürügyet keres a hadiállapot bejelentésére.

Amerikában fogadásokat kötnek az elindított hajók sorsára. A német buvárhajók gondoskodni fognak majd arról, hogy a fogadást ne azok nyerjék, akik a német blokádnak kudarcában bizakodnak.

A hazai románok tiltakozása a „felszabadítás” ellen,

BUDAPEST, február 13. A hazai románság egyházi és világi képviselője a következő tiltakozó feliratot nyújtotta át gróf Tisza István miniszterelnöknek azzal a kéréssel, hogy a trón zsámolyához juttassa el:

— Az antant-államok kormányainak az Egyesült-Államok elnökéhez intézett válasza szerint ellenségeink egyik hadi célja a különböző nemzetiségeknek és így köztük a románoknak is, az idegen uralom alól való felszabadítása. Ezen nyilatkozattal ellenségeink egyenesen hazánk integritása ellen törnek. Mint a magyar szent koronában lakó románok egyházi és világi képviselői és hivatott vezetői, a hazai románság nevében a legnyomatékosabban visszautasítjuk azt az állítást, hogy minket bárki is idegen uralom alatt levőknek tekintsen. Mi románok szabad és egyenjogú polgárai vagyunk a magyar hazának. Nincsen Magyarországon egy oly törvény se, mely jogok és szabadságok, valamint kötelek tekintetében magyar és nem magyarok honpolgárok között különbséget tenne.

— Évszázadok óta ragaszkodik a magyarországi román nép a legnagyobb hűséggel, szeretettel hazáknak saját fiai vérével annyiszor áztatott földjéhez. A felkent uralkodó személye és a felséges uralkodóház iránti hűség szent és nemes hagyománya népünknek. E magasztos érzelmektől

áthatva küzdöttek őseink ezer éven át a magyar testvérekkel együtt a magyar szent korona védelmére és dicsőségére és hogy most unokáik is ugyanezt teszik, annak tanúsága a harctereken patakokban omló vérről, ittthon pedig a minden áldozatra kész lelkesedésünk. Nekünk tehát nem idegen a magyar szent korona uralma. Mi nem akarjuk a hangoztatott felszabadítást. Mi ragaszkodunk magyar hazánk sérthetlenségéhez.

— A hazai román nép ezen határozott és habozást nem ismerő magatartását nem pillanatnyi, opportunisztikus tekintetek szabták és szabják meg, hanem az évszázados tapasztalatokon és történelmi hagyományokon alapuló politikai meggyőződés, mert tudjuk, hogy a jövőben is a magyar szent korona fénye és melege van arra hivatva, hogy a magyarországi románság kulturális, gazdasági és politikai fejlődését biztosítsa.

— Mi magyarországi románok ragaszkodunk ahhoz, hogy a magyar szent korona uralma alá tartozzunk. Ezen törhetetlen akaratunk védelmében véreznek fiaink ezrei és ezen akaratunk biztosítása érdekében a hazai román nép küzdeni fog összes szellemi és fizikai fegyvereivel.

A feliratot kétszázán írták alá, köztük Mihályi Tivadar, Mangra Vazul, dr. Radu Demeter, továbbá számos ügyvéd, orvos és tanár.

Newyorkban 57 népgyűlést tartottak a háború ellen.

BERLIN, február 13. Kerülő uton jelentik Newyorkból, hogy vasárnap ottan 57 népgyűlést tartottak a háború ellen. Két gyűlésen Bryan is felszólalt.

Kritikus helyzet a monarchia és Amerika között.

Bécs, február 13. A Neues Wiener Journal legjobb forrásból arról értesül, hogy a diplomáciai viszony megszakítása Amerika és a monarchia között még mindig nem történt meg. Az Egyesült-Államok kormánya még mindig azt hiszi, hogy Magyarországnak és Ausztriának sikerülni fog Németországot rábírnai arra, hogy álljon el a szigorított tengeralttjáróharcától. Miután azonban a monarchia teljes szolidaritásában van Németország érdekeivel és szándékaival, a monarchia részéről ilyen lépés teljesen ki van zárva. Ilyen körülmények között a helyzetet illetékes helyen kritikusnak tartják.

Amerikai gőzösök keresik a veszélyeztetett zónát.

Newyork, február 13. Az United Press jelenti: Az Orleanse és Rochestere gőzösök valsóággal versenyezni fognak az oceánon, hogy melyik éri el hamarabb a veszedelemes tengeri hadizónát.

Hága, február 13. Amerikai magánjelentések a mértékadó politikai körök véleményét nagyon optimisztikusan festik, meri Amerikában abban a csaldásban ringatják

magukat, hogy Németország be fogja látni, hogy Angliát a blokáddal nem lehet kiéheztetni és ezért bele fog egyezni a tengeralttjáró hadviselés enyhítésébe. A nagyközönség véleménye azonban éppen ellentétes. A lapok napról-napra szenzációs remhíreket közölnek, hogy a közönség fantáziáját és harci kedvét ösztönözzék. A hajók bejelentik, hogy utra kelnek és egymással versenyeznek, hogy melyik fog előbb fegyvertelenül éppen a tiltott zónán haladni. Az egész országban fogadásokat kötnek az indulásra bejelentett hajók sorsára. Különösen két gőzös útját várják lázas érdeklődéssel, az Orleansét és a Rochesterét és ezekre kötik a legtöbb fogadást.

Amerika a postagőzőseit sem kísérteti.

Bécs, február 13. A Berliner Tageblatt közli a Politiken-nek alábbi newyorki táviratát:

Az Amerika-vonal igazgatósága kérdést intézett az amerikai belügyminisztériumhoz egyik postagőzősének elindítása kérdésében és megkérdezte, hogy nem kellene-e a gőzöst cirkálóval kísértetni? A minisztérium azt felelte, hogy az amerikai kormány senkit sem kötelez arra, hogy a németek által veszélyeztetettnek jelzett zónán áthaladjon, de az az álláspontja, hogy az amerikai hajóknak joguk van bármerre haladni. Ha az utnak induló hajó valamely jogtalan támadást tart, akkor a társaságnak magának kell megtennie a szükséges intézkedéseket a támadás elkerülésére vagy visszautasítására.